

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., WEDNESDAY MORNING, MAY 2, 1945

LETO XLVIII—VOL. XLVIII

Graziani je izročil fašistično armado

MOLOTOV BO KLIKAN JE DOMOV

bodo zapustili tu-
drugi ministri to
ferenco.

Francisco, 1. maja. — General Patton je ukazal vsem nemškim civilistom v mestu Weimar, da morajo iti v ujetniško taborišče Buchenwald in si tam ogledati, kaj so naciji počeli z ujetniki. V taborišče so morali odrasli in otroci.

Ko so ameriški vojniki odprli krematorije, kjer so bili celi kupi sežganih in napol sežganih trupel, nekateri Nemci niso mogli prenesti strašnega pogleda. Toda ameriški častniki so jih prisilili, da so si ogledali grozovitosti nazijskega režima.

Churchill misli, da bo še ta teden konec vojne

London. — Premier Churchill je govoril v parlamentu, da bo prišlo naznanilo o koncu vojne v Evropi morda še pred soboto, toda ob tem času ne more nič gotovega povedati.

Rekel pa je, da vlada ne bo zadržala "dobrih novic," če bodo na razpolago. Svaril pa je, da bo vzel dolgo časa, predno bodo zavezniške armade okupirale vso Nemčijo in predno bo razorožena vsa nemška bojna sila.

Rekel je tudi, da bo Anglija praznovala dva dni, čim bo uradno naznanjeno, da je v Evropi prenehalo streljanje.

Angleži zdaj pazno motrijo Dansko. Ako bodo videli, da odhaja nemška bojna sila iz Danske, potem bo to znamenje, da Hitlerju umik s pozorišča v kako skrivališče.

Svet ne bo zvedel kmalu resnice o Hitlerjevi smrti, ali pa nikoli. Toda eno je gotovo, namreč, da je uradni radio iz Hamburga potrdil, da je Hitlerjevo oblasti konec.

Maša za vojaka

V nedeljo 6. maja ob 8:30 bo darovana v cerkvi Brezmadežnega Spčetja v Madison, O. slovenska maša za pokojnega S/Sgt. Edwarda Hudolin, ki je padel na polju slave.

Slovenci plumberji

Slovenska plumberska strokovnjaka Skebe in Ulle bosta odprla plumbersko podjetje na 15601 Waterloo Rd., kjer se je prej nahajala slovenska banka.

Sedma obletnica

HITLER JE MRTEV, TRDE NEMCI

V Londonu to verjamejo,
toda zahtevajo truplo,
da se prepričajo.

London, 1. maja. — Radio iz Hamburga je danes uradno naznanjal, da je Adolf Hitler mrtev. Ob teh vesteh se je v Berlinu takoj podalo 14.000 nacijskim Rusom.

V Londonu verjamejo tem nemškim vestem o smrti Hitlerja, toda pravijo, da bodo ob končani vojni zahtevali Hitlerjevo truplo, da se dobro prepričajo o tem.

Nemški radio iz Hamburga je zatrjeval, da je Hitler umrl večeraj popoldne ob 4:27 clevelandski čas v državni kancelariji v Berlinu.

Na radiu je govoril admiral Doenitz, ki je trdil, da ga je Hitler postavil na 30. aprila svojim naslednikom in da zdaj govori v imenu nemškega naroda. Dalje je izjavil, da bo nemška bojna sila nadaljevala z bojem proti ruskim, ameriškim in angleškim četam do zadnjega.

Admiral Doenitz ni v govoru omenil Heinricha Himmlerja, o katerem se je zadnjih par dni govorilo, da skuša izročiti Nemčijo Amerikancem in Angležem.

Radio iz Moskve je pa istočasno zatrjeval, da je vse to le zvijača fašistov, da bi omogočili Hitlerju umik s pozorišča v kako skrivališče.

Svet ne bo zvedel kmalu resnice o Hitlerjevi smrti, ali pa nikoli. Toda eno je gotovo, namreč, da je uradni radio iz Hamburga potrdil, da je Hitlerjevo oblasti konec.

Maša za vojaka

V nedeljo 6. maja ob 8:30 bo darovana v cerkvi Brezmadežnega Spčetja v Madison, O. slovenska maša za pokojnega S/Sgt. Edwarda Hudolin, ki je padel na polju slave.

Slovenci plumberji

Slovenska plumberska strokovnjaka Skebe in Ulle bosta odprla plumbersko podjetje na 15601 Waterloo Rd., kjer se je prej nahajala slovenska banka.

Sedma obletnica

Jutri ob 8:15 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Agnes Zobec ob priliki 7. obletnice njene smrti.

NOVI GROBOVI

Mary Gačnik

Včeraj dopoldne je šla Mrs. Mary Kraje iz Myron Ave. na dom hčere, Mrs. Mary Gačnik, 7004 Hecker Ave., da bi ji pomagala pri delu, ker se zadnje čase ni počutila dobro. Toda vrata so bila zaprta. Ker se na trkanje ni nihče odzval, so poklicali policijo, ki je vdrla vrata in na tleh je ležala Mary Gačnik mrtva. Bila je vdova; soprog Anton ji je umrl leta 1931. Rojena je bila v vasi Lipovec pri Ribnici, hči Johana in Mary, roj. Merhar, Kraje. V Ameriko je dospela leta 1905.

Njen oče, John, je umrl za flu leta 1918. Poleg matere zapuščila dve hčeri, Antoinette in Mrs. Dorothy Jalen ter dva vnuka, Kenneth in Elaine. Dalje zapuščila sestro Mrs. Jennie Polk, brata Louisa in Edwarda, bratranca Joseph Kraje iz Chickasaw Av. in sestrično Mrs. Mary Koželj, teto Mrs. Mary Darovec na Shawnee in mnogo drugih sorodnikov.

Bila je članica sledečih društev: sv. Marije Magd. 162 KSKJ, podružnice 25 SZZ, Carniola Hive 493 T. M. Truplo bo položeno na mrtvaški oder v Grdinovem pogrebem zavodu jutri popoldne. Pogreb bo v soboto zjutraj ob devetih v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostalom sožalje.

Ensign Ray W. Lauther

Kot smo že poročali se je smrtno ponesrečil v letalski nezgodi ensign Raymond W. Lauther, star 20 let. Tukaj zapuščila soprogo Hedy, ki je hči znane Koželjeve družine iz 157. ceste, očeta Williama, mater Evo roj. Zalar, sestro Henrieto, brata Eugena ter veliko drugih sorodnikov. Bil je vnuk Mr. in Mrs. Karl Smigovec, ki prebivata sedaj v Tampa, Florida. Njegov stric Sgt. Henry služi v glavnem stanu gen. Eisenhowerja. Rojen je bil v Vandling, Pa., kjer zapuščila več sorodnikov. Do leta 1942 je poahajal v Collinwood višjo šolo, nato se je vpisal k letalcem pri mornarici. V oktobru 1943 je graduiral kot pilot v Pensacola, Fla. Lanskega novembra je bil povišan v ensigna.

Pogreb bo v petek zjutraj ob 8:45 iz Železovega pogrebnega zavoda na 152. cesti v cerkev Marije Vnebovzete in na Kalvarijo. Pri pogrebnih obredih bo častna straža mornarjev. Naj počiva v miru, preostalom sožalje.

Slovenci plumberji

Slovenska plumberska strokovnjaka Skebe in Ulle bosta odprla plumbersko podjetje na 15601 Waterloo Rd., kjer se je prej nahajala slovenska banka.

Sedma obletnica

Jutri ob 8:15 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Agnes Zobec ob priliki 7. obletnice njene smrti.

BERLIN JE TIK PRED PADCEM

Rdeče zastave vihrajo na
glavnih poslopjih v
nemški prestolnici.

London, 1. maja. — Maršal Stalin je danes naznanjal, da so se sovjetske čete pognale na središče Berlina za zadnji udarec. Samo v Tiergartenu se še obupno brani nekaj nacijske.

Na Reichstagu že vihra sovjetska rdeča zastava, ravno tako tudi na poslopju notranjega ministrstva. Rusi so že pred Brandenburškimi vrati, kjer je berlinski zmagoslavni slavolok.

Nemški radio je danes priznal, da je bitka za Berlin toliko kot izgubljena. Nemška garnizija, ki še vztraja v središču Berlina, ima najbrže velike zaloge potrebščin pod zemljo.

Rusi poročajo, kako si nemški oficirji jemljejo življenje. Zavihejo se v zastave kljukastega križa, se naslonijo s telesom na strojno, nato si pa napolnijo telo s svincom.

Četrta ukrajinska armada je osvojila Moravsko Ostravo na Moravskem, ki je znana kot Pittsburgh Češke.

Nemci bodo morali pridno delati za svoje življenje

Pariz. — Kar se tiče Amerikancev, ki bodo okupirali južno Nemčijo po vojni, kar bo imela v oskrbi 15. ameriška armada, bodo ti predvsem zahtevali od Nemcev, da pridelajo za svoje življenje živež sami. V Nemčijo se bo importiralo živež le, če bo to potrebno, da se prepreči kaka epidemija.

Nemci bodo morali sami skrbeti za svojo prehrano, poleg tega pa še za vse one izozemce, ki so jih naciji privlekli v Rajh, bodisi na prisilno delo, bodisi v koncentracijo. Dokler ne bodo šli ti ljudje zopet domov, jih bodo morali preživljati Nemci.

Nemški jedilni list bo neka eno tretjino tega, kar bodo dobivali ameriški vojniki, ki bodo okupirali deželo in nekaj malega več kot polovico tega, kot bo standard v osvobojenih evropskih deželah, ki so morale dozdaj preživljati Nemčijo.

V obliči torej nemški narod po vojni ne bo živel in pridno bo moral obdelovati zemljo, če ne bo hotel biti lačen.

Roosevelt častni predsednik Združ. narodov

Washington. — Harold Stassen, bivši guverner države Minesote je predlagal, naj bi bil predsednik Roosevelt imenovan za častnega predsednika Združenih narodov sveta. Stassen bo delegat Zed. držav na konferenci Združenih narodov v San Franciscu.

Vabilo na sejo

Društvo Carniola Hive 493 T. M. ima nocoj važno sejo. Vse članice naj pridejo, da bodo slišale pravila. Po seji bo nekaj prijetne zabave.

Čete angleške 8. armade so se združile z jugoslovanskimi na severnem koncu Jadranskega morja. Angleži so že v Vidmu (Udine).

Rim, 1. maja. — Maršal Rodolfo Graziani in nemški general Pemsel, sta se danes podala z fašistično armado zaveznikom v severni Italiji. Pozvala sta svoje čete, naj takoj položijo orožje. Zavezniški krogi poročajo, da je Graziani v rokah zaveznikov. Danes je apeliral po radiu na svoje čete, naj prenehajo z bojem. V soboto so poročali, da je maršal Graziani v rokah partizanov.

V severnovzhodnem delu Italije je pa 6. oklepna angleška divizija stopila v Udine, 29 milj od jugoslovanske meje ali 42 milj od Trsta, kjer se že nahajajo jugoslovanske čete, kot se zatrjuje. Najnovejša poročila trdijo, da so se novozelandske čete 8. angleške armade združile z jugoslovanskimi na severnem koncu Jadranskega morja.

Ameriške čete 5. armade prodirajo proti severu ob zalivu Genove. Severno od Gardijskega jezera poskušajo naciji zadržati Amerikance pred dosegom prelaza Brenner.

Včeraj je ameriški general Clark izjavil, da je odpor nemške bojne sile v Italiji popolnoma zlomljen.

Sedma ameriška armada ima samo kakih 15 milj še do prelaza Brenner

Pariz, 1. maja. — General Patton je poslal kolone svoje 8. armade preko reke Isare, ki so prodrle na 58 milj od Berchtesgadenu. Istočasno je pa udarila sedma armada iz Monakovega proti Inomostu in prelazu Brenner.

Tretja armada je v Avstriji, še 27 milj od Linca, dočim prodirajo proti mestu od Dunaja. Na severu je 2. angleška armada oddaljena še 12 milj od Hamburga.

Avstralske čete so invadirale važen olok Borneo, trdijo Japonci

San Francisco. — Nepotrjena japonska poročila trdijo, da so avstralske čete invadirale otok Borneo, ki je del Nizozemske Vzhodne Indije. Avstralski minister Chifley je potrdil, da so avstralske čete zdaj aktivne proti Japoncem na Borneo.

Japonci poročajo, da se vrše na severovzhodnem obrežju veliki boji z japonsko garnizijo.

Bivši regent Ogrske, admiral Nicholas Horthy je pri 7. ameriški armadi

Pariz. — Admiral Nicholas Horthy, bivši regent Ogrske, je s svojo družino v varstvu 7. ameriške armade. Dobila ga je 36. divizija v gradu pri Weilheimu. Poročila trdijo, da je dobila v pest 7. armada tudi nemška feldmaršala Lista in von Leeba.

List je bil v civilni obleki. V njegovi hiši ga je dobila 10. oklepna divizija. Rekel je, da je bil odstavljen še leta 1942, ker ni hotel napasti Stalingrada. Povedal je takrat Hitlerju, da je tak napad samomor za nemško armado.

Oba feldmaršala sta bila aktivna pri invaziji Poljske, Francije in Rusije.

Imena oproščenih vojakov bodo sporočena domov

Washington. — Vojni oddelek naznanja, da bodo imena onih ameriških vojakov, ki so bili osvobojeni iz nemških taborišč, izročena uradu za vojne informacije. Lista bo vsebovala tudi nekaj imen vojakov, ki so jih osvobodile ruske armade.

Predno bodo pa imena teh vojakov dana v javnost, bodo obveščeni njih bližnji sorodniki. Osvobojeni vojniki tudi lahko pošljejo domov brzojavno sporočilo ali pa pišejo, da so zopet svobodni.

Nemci naj vidijo slike barbarstva nacijev

Washington. — Poslanec Gossett iz Tekasa je predlagal v zbornici, da bi morali vsi nemški vojni ujetniki, ki se nahajajo v tej deželi, videti premikajoče slike, vzete iz nemških taborišč, kjer so naciji morili svoje žrtve na debelo.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

1117 St. Clair Ave. Cleveland 2, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland, po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: Celotno leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.

Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$6.50 per year. Cleveland, by mail, \$7.50 per year.
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada, \$2.00 for 3 months. Cleveland, by mail, \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by Carrier, \$6.50 per year; \$3.50 for 6 months.
\$2.00 for 3 months.
Single copies 3 cents.

Entered as second-class matter January 6th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 101 Wed., May 2, 1945

Sedmo vojno posojilo

Naš zakladniški urad je razpisal 7. vojno posojilo ob času, ko stojimo pred pragom zmage v Evropi. Človek bi mislil, da vlada zdaj ne bo potrebovala več toliko denarja za vojno. Pa je ravno obratno res in vlada ni še nikoli tako nujno potrebovala denar kot ga zdaj. Vojna industrija mora namreč še vedno izdelovati potrebščine za vojno na — Pacifiku.

Lansko leto je razpisala naša vlada tri vojna posojila, za letos sta pa v načrtu dva. Za 7. vojno posojilo bo moral narod posoditi vladi 14 milijonov dolarjev. Polovico tega posojila pričakuje vlada direktno od naroda z nakupom vojnih bonдов majhne obsežnosti.

Vlada hoče dobiti ta denar od ljudi, da prepreči inflacijo. Ako bodo imeli ljudje denar, bi bila nevarnost, da bi ž njim poplavlili prodajalne in plačevali za visoke vsote vse, kar bi mogli le dobiti. Tedaj bi nastala velika inflacija, kar mora vlada na vsak način preprečiti, da ohrani stabilnost cen raznim potrebščinam. Pri inflaciji izgubi denar pravo veljavo in s tem izgube pravo veljavo razne potrebščine, za katere ljudje plačujejo vsako vsoto, ki se vpraša zanje.

Ljudje, ki so zaposleni v tovarnah, vsak mesec ali na vsak plačilni dan kupujejo vojne bonde. Ta denar gre direktno v zakladniško blagajno. To pomaga k pobijanju inflacije sedaj, a ima za bodoče ogromno vrednost za ljudi, ki bodo imeli lepe prihranke na posojilu pri Stricu Samu. To bo za takrat, ko bodo tovarne izdelave dovolj potrebščin za civilno prebivalstvo in ko bodo cene zopet normalne in poštene. Tedaj bodo ljudje s temi prihranki plačevali za razno blago tiste cene, ki jih dotično blago zahteva na poštenem trgu.

Boj proti inflaciji bo uspešen le, če ljudje počakajo z nakupom raznih potrebščin toliko časa, da jih bo dovolj na trgu in cena zanje poštena. Za ta čas naj pa ljudje posodijo vladi denar, da bodo dobili zanj obresti in da bodo imeli denar varno spravljene. Stvari, ki bi jih radi kupili, pa jih ravno neobhodno ne potrebujemo, naj počakajo toliko časa, da bodo prišle zopet na ceno, kakor so v resnici vredne. Tako naroča vlada in v tem namenu razpisuje 7. vojno posojilo, ki se prične na 14. maja.

Vsak, ki ima kak dolar razpoložljiv, naj ga naloži v vladno posojilo. Enkrat po vojni, ko se bodo vrstile normalne razmere, bo pa s tem denarjem lahko nakupil stvari, ki jih bo potreboval. Takrat bo vedel, da bo dobil pošteno blago za pošteno ceno. Z vladnim posojilom se zbira denar za deževne dni, kot pravimo. Danes, ko je denarja ko lista, je čas za varčevanje. Nič ne vemo, kakšni časi nas še čakajo. Po vsaki vojni so bili še slabi časi, da se razbite dežele zopet uredi. Takrat bo prav prišlo vsakemu, če bo imel pri Stricu Samu kako posojilo. Stric Sam bo vse pošteno vrnil, pa dal zraven še lepe obresti.

Francija se bo najbrže naslonila na Ameriko

V ameriških diplomatskih krogih se širijo govorice, da bo general de Gaulle, načelnikčasne francoske vlade, prvi izmed evropskih državnikov, ki bo prišel na posvete k predsedniku Trumanu. Naš predsednik je namreč kmalu po ustoličenju povabil na posvet predstavnike vlad Anglije, Rusije, Kitajske in Francije.

General de Gaulle je bil sicer lansko poletje v Washingtonu, pa obisk ni bil posebno uspešen. Predsednik Roosevelt ni bil nič kaj naklonjen de Gaulleu še izza konference v Casablanci. Ta hladnost ni nobenkrat odnehala in ko se je vračal Mr. Roosevelt s Krima, ga de Gaulle ni hotel srečati v Alžiru, kamor je bil povabljen.

Takoj zatem, ko je bil de Gaulle priznan od vseh Združenih narodov kot načelnikčasne francoske vlade, se je naslonil na Moskvo. Kmalu potem, ko je došel v Pariz, je hitel na obisk k Stalinu v Moskvo, da bi obnovil vezi med Francijo in Sovjetijo.

V Moskvi so sicer de Gaulle sijajno postregli, toda kmalu je spoznal, da smatra Stalin Francijo le kot eno manjših sil, ki more obstati le v senci mogočih Rusije. Napisana je bila medsebojna pogodba, toda predno so jo podpisali, je Stalin zahteval od de Gaulle, da prizna poljsko komunistično vladno v Ljublinu, ki ni bila priznana še od nobene zapadnih držav. De Gaulle je pa izjavil, da Francija še vedno prizna poljsko vladno v Londonu ter je prosil za odlok, da premisli o tem.

Še tisti večer je bila prirejena v počast de Gaulleu predstava, pri kateri je general sedel poleg Stalina. Še predno je bila pa predstava končana, je de Gaulle vstal se opustil in odšel, čest, da bo moral jutraj zgodaj vstati. Za njim je prišel njegov zunanji minister Bidault, kateremu je de Gaulle rekel, da raje ne podpisuje pogodb z Rusijo, kot bi se mu pa narekovalo politične korake. To so potem sporočili Stalinu, ki je končno pristal na to, da se podpisuje pogodba s Francijo, čeprav ta ne prizna poljske komunistične vlade, kar se je tudi zgodilo z zmago de Gaulle.

General je bil užaljen, ker ni bil potem povabljen na konferenco v Italijo in je slutil, da je bilo to Stalinovo maslo. Dočim se je prej močno nagibal na Moskvo, je svoje mnenje naenkrat spremenil in izjavil, da Francija potrebuje zaslombe od zapadnih držav, zlasti iz Amerike.

Ali so Slovenci res obsodbe vredni?

Pismo uredniku lista "The Tablet"
(Napisal dr. Ciril Žebot)

(Nadaljevanje)

9. Komunisti so kmalu presneli svoj terorizem tudi na deželo. Posamezne oborožene komunistične bande so nemoteno napadale samotno ležeče vasi po noči, pobile vodilne katoličane in demokrate, stare in mlade, duhovnike, moše in žene, tudi cele družine. Druge so s silo odvedli s seboj in jih prisilili v svoje partizanske edince. Zopet okupator ni storil nič, da bi se te vrste terorizem zatrl. Nasprotno! Ko so se u-maknili partizani, so navalili v vas Lahi. Že napol izpraznjene vasi so izropali in požgali, preostale vaščane so ali pobili, ali odvedli s seboj v laške koncentracijske taborne. To se je nadaljevalo skozi celo leto 1942 in dalje v leto 1943. V tem času so komunisti in Lahi pomorili v Ljubljanski provinciji nad 20.000 Slovencev, kar pomeni skoro desetino prebivalstva. V Italijo so deportirali več kot 40.000 ljudi, kjer je samo v taborišču na otoku Rabu umrlo 11.000, pičila polovica od teh od gladi in mučenja. Preko 140 vasi je bilo uničenih in požganih samo v Ljubljanski pokrajini po Lahih in partizanih.

10. Partizansko pokolje in laške represalije so spravile vso pokrajino na rob obupa. Končno so ljudje sklenili, da se bodo sami branili. Jeseni leta 1942 so se prikratk organizirale tako zvane "vaške straže," ki so polagoma narasle na 8000 oboroženih mož. Večino so dale že poprej organizirane podtalne demokratične vojaške edince. Cilj te ljudske samoo- obrambe je bil, da se preostale vasi zavarujejo pred invazijo, umori, ropi in prisilnim mobiliziranjem v partizanske bande. Obenem so vaške straže hotele odstraniti laški izgovor, da morajo izvrševati represalije. Toda ubogi člani vaških straž so se morali dolgo boriti, preden so se Lahi odločili, da bodo tolerirali to samooobrambo, ki se je porodila iz najtežje ga položaja, naravnost obupnega.

Končno so Lahi izjavili, da so vaške straže postavno priznane kot podeželska žandarmerija. In to šele potem, ko je bilo podeželje eno celo leto brez vsake policijske službe! Partizanska propaganda je nazvala vaške straže in z njimi vse protikomunistične oborožene sile s sramotilnim imenom "bele garde," zakaj v vsem so komunisti posnemali besedoslavlje ruske komunistične revolucije. Pred zavezniškim svetom so razglasili slovensko samooobrambo za prostovoljno politično in vojaško kolaboracijo z okupatorji. Uradni zavezniški krogi in BBC v Londonu so kaj hitro sprejeli in verjeli tej zavodno napačni obtožbi. Toda okoliščine, v katerih so nastale vaške straže, govore dovolj jasno proti vsaki propagandi. Samooobramba je ena najsve-tejših pravic človeka, ki nima nikogar, da bi ga branil. Poleg tega so še vedno v veljavi določitve v Haagu, ki regulirajo juridične odnose med okupatorji in okupiranimi. Te določitve so uzakonile pravico okupirane dežele, da vzdržuje svojo lastno policijsko silo in žandarmerijo, ki naj vzdržuje notranji red v deželi. Tako policijsko ustanovo mora okupator priznati, sprejeti in podpirati, kakor sploh ves upravni sistem, ki ima biti v rokah domačinov. (Glej Oppenheim, "The Legal Quarterly Review, 1917, stran 363.)

11. Slovenske Vaške Straže v Ljubljanski provinci nikakor niso nastopale pod kakim zname-njem politične kolaboracije z okupatorjem. Na drugi strani pa so imele velik pomen za to, da so Slovenci ostali zvesti v podpiranju zaveznikov. Vaške Straže so nastale iz prejšnjih podtalnih in nelegalnih oboroženih edinic in so pozneje podpirale in v vsakem oziru šle na roko obstoječi demokratični podtalni vojaški organizaciji. Vršile so vojno obveščevalno službo v prilog zaveznikom in so pošiljale v gore orožje in municijo. Pomnožile so nelegalne oborožene edince in jih čuvala pred napadi okupatorja. Tudi same so bile popolnoma pripravljene na to, da ob ugodnem trenutku kot en mož preidejo med nelegalne oborožene sile.

Dejansko se je to izvršilo ob času laške kapitulacije, dne 8. septembra 1943. Podtalni glavni stan Slovenske Demokratske Zaveze je predlagal partizanom "Osvobodilne Fronte" tesno sodelovanje obeh skupin za borbo proti okupatorju Nemcu. Nemci so namreč tedaj z zelo majhnimi silami začeli zasedati tedanjo "Ljubljansko Provincio" in Slov. Primorje do Trsta. Partizanski glavni stan ni dal na ta predlog nobenega odgovora. Kljub temu je glavni stan demokratičnih skupin dal Vaškim Stražam povelje, naj se umaknejo v gore, se pridružijo nelegalnim oboroženim demokratičnim silam, partizanov pa naj ne napadajo. Vaške Straže so to povelje ubogale. Toda med tem je komunistični voditelj "Osvobodilne Fronte," Kardelj, že dosegel dogovor z laškimi vojaškimi predstavniki v Ljubljani, da bodo Lahi izročili partizanom vse svoje orožje in jih pomagali z vsem svojim tehničnim personalom uničiti "belo gardo," to se pravi, vse ujedinjene slovenske demokratične vojaške edince. Kar je sledilo, je bila strahotna tragedija v naši domovini.

V dneh od 8. do 20. septembra so Nemci z majhnimi števili mostova zasedali Ljubljano in železniško progo tja do Trsta in Gorice. Med tem so pa partizani in Lahi z združenimi močmi in težkim laškim orožjem pobijali južno od Ljubljane slovenske demokratične oborožene edince, ki so bile po številu sicer jake, pa niso imele na razpolago težkega orožja. Demokratični borci so bili razpršeni, masakrirani v borbi in pomorjeni v ujetništvo. Le kakih 1000 je uspelo, da so se prebili skozi partizansko - laško blokado in se umaknili v Ljubljano, ki je bila že v nemških rokah.

Nemci niso teh mož ne razorožili niti jih poslali v Nemčijo. Pač pa so dali tem trdo preizkušenim Slovincem vojaško barako, jim pustili avtonomno komando ter jih nazvali "domobranci" (Landswehr).

Vse to se je zgodilo brez najmanjšega sodelovanja ali vpliva kake slovenske politične stranke. Tudi general Rupnik, ki nima nič skupnega s Slovensko Demokratsko Zavezo in je postal pozneje formalen predsednik krajevnih administracij (ki ni nikaka samouprava!), ni imel nič opraviti s postankom domobranstva. On ni imel prav nobenega vpliva na glavni stan slovenske domobranske vojske, zakaj domobranci so popolnoma neodvisni od Rupnikove civilne administracije.

Človek si res težko predstavlja kaj bolj čudnega, bolj slučajnega in bolj usodnega kot je ta postanek slovenskega domobranstva. Ostanki tisočev slovenskih borcev, ki so hoteli voditi borbo zoper Nemce in so se v ta namen umaknili v gore s trdnim namenom, da se sku-

paj s svojimi morilci partizani spuste v boj z Nemci ter tako pripravijo teren za pričakovano invazijo zaveznikov — ti ostanki so se s težavo prebili skozi partizanske zasede v okupirano Ljubljano, pa so tam zvedeli, da so to, kar so: slovenska domobranska vojska, naslednica prejšnjih Vaških Straž nujno potrebna stvar v obrambi zoper pomore komunističnih partizanov. Bog mi je pričja, da je popis tega čudnega nastanka slovenskega domobranstva popolnoma resničen!

DOBITE SI

Rdeče točke

BONUS!

2 rdeči točki za vsak funt porabljene masti, ki je izročena vašemu mesarju. Še dalje hranite porabljeno mast za Bojno Fronto!

paj s svojimi morilci partizani spuste v boj z Nemci ter tako pripravijo teren za pričakovano invazijo zaveznikov — ti ostanki so se s težavo prebili skozi partizanske zasede v okupirano Ljubljano, pa so tam zvedeli, da so to, kar so: slovenska domobranska vojska, naslednica prejšnjih Vaških Straž nujno potrebna stvar v obrambi zoper pomore komunističnih partizanov. Bog mi je pričja, da je popis tega čudnega nastanka slovenskega domobranstva popolnoma resničen!

(Dalje prihodnjic.)

Dom sv. Jožefa v Lemontu

Minilo je že precej časa, odkar je bil zadnji dopis iz tega našega zavišča pod varstvom sv. Jožefa, ki je patron našega doma. Tukaj živimo mirno in tiho življenje in zato tudi ni posebnih novic za poročati, ki bi zanimale širšo javnost. Tudi pri nas občutimo nasledke te strašne vojne, tudi tukaj trepetajo naša srca v strahu za naše drage sinove in sorodnike, ki so v vojni, ker so v vedni nevarnosti za svoje mlado življenje, na katere preži smrt noč in dan.

Koliko žrtev je tudi med Slovinci vidimo iz poročil v dnevnem časopisju, koliko je pa še neznanih grobov in koliko jih še bo, koliko pa jih bo pogre-

Če verjamete ali pa ne

Petelini so po Menišiji prepevali budnico in dekle so si mencale zaspane oči, ki so iska-

sanih še po končani vojni, ki se ne bodo nikdar več vrnili k svojim dragim. Takrat bo šele jok in žalovanje. O, uboge matere, katerih sinovi se ne bodo več vrnili; uboge soproge in otroci, katerih možje in očetje se ne bodo več vrnili z bojnih poljan, njih truplo bo počivalo daleč v tujini ali v mrzlih morskikh valovih. Dali so svoje življenje za svobodo narodov. — Bridki časi, kruta usoda, ki tako strašno kaznuje človeški rod. Naprednjaki bodo seveda rekli: ne usoda, temveč to zverinsko pleme nadutih Nemcev je krivo vsega tega gorja na svetu, ti Nemci, ki si že od pamtiveka laste prednost in oblast nad vsemi ljudstvi in narodi sveta.

Res menda ne bo miru na svetu, dokler ne bo ta zalega popolnoma pokončana vse gori od Hitlerja do zadnjega nemškega Hunca. Dolžni smo moliti vsi, da bi nas ljubi Bog rešil te hude in strašne šibe vojske, ki je strašna kazen za vse človeštvo. Tudi tukaj v našem domu molimo veliko v ta namen. Upamo in pričakujemo, da bo že kmalu zadonela vesela tromba in nam naznanila tako zaželeni mir. Saj vemo, da nas bo uslišal naš nebeški Oče, ki je neskončno dober in usmiljen. Pozdravljeni, — Mary Toleni.

Za vzgled tudi ameriškim mestom

Kamloops, B. C. — Tukaj j-snji mestni očetje so enoglasno sprejeli predlog oziroma postavlo, glasom katere bo morala policija v bodoče skrbeti za to, da bodo vsi otroci pod 16. letom starosti ob desetih zvečer doma. Da se pa ne bodo mogli izgovarjati, da niso vedeli, koliko je ura, bodo v ta namen gasilci naznanili deseto uro zvečer s piskanjem gasilske sirene.

Za večjo varnost Clevelandčanov

6th Annual Individual Membership Campaign
May 1st to 31st 1945 - ONE DOLLAR
Greater Cleveland Safety Council

Z zgornjo sliko nam hoče predstaviti organizacija "The Greater Cleveland Safety Council" pomen svojega dela in varnostnih kampanj. Od 1. do 31. maja se vrši kampanja tega koncila za 50.000 novih članov. Meseca maj je zato imenovan "varnostni mesec." Vsi važnejši uradi, kakor šolski odbor, policijski department, gasilci in ženske skupine bodo posvečali posebno pažnjo v varnostno oziru. Članarina je \$1.00 in ta denar se ves porabi samo za

varnost meščanov. Sodnik apelatne sodnice, Lee E. Skeel je predsednik The Greater Cleveland Safety Council in tudi generalni manager te kampanje; varnostni direktor Frank D. Celebrezze pa je častni vice-chairmen, vsi župani predmetstij pa so na svetovalnem odboru. Guverner Lausche je s posebnim proglasom posvetil mesec maj kot mesec varnosti za državo Ohio, Clevelandski župan Thomas A. Burke pa je s tem smislu za mesto Cleveland.

le golide za molžno in so bile že zaposlene s ljanjem piskrov in koda čiš za jutranji jedilni kmetiških hišah, ko je tal Herblan h Kranjci sobote jutro.

"Bog daj Bog daj" po veži, "kaj ste že vstali je pa Miha?"

"O, je že vstal, nekje bo najbrže," pojasnjuje ma, ki so bili kot prava nja prva na nogah z zadnja zvečer v postelji.

"Saj se menda ne bo bi se nama kaj ne po ko se bova nosila z m po Pretržju?" bi rad blan mnenje Kranjci nekaj zato, da bi kaj kaj pa iz radovednosti jemlje meniševski neto to podvzetje na znanje

"I, kaj se vama naj saj sta dva," tolaži slavnega lovca. "Prav se pa meni vse nekam da gresta z našim Miha no slamo mlatit in sam pravičaj v gozd. Kdo slišal o medvedih v n jih, neki? Sicer so n oče pripovedovali, da veče krotka živalica, veku rada umakne s jo pusti pri miru."

"Vidiš, take ste ženske je Herblan, da je kar po kuhinji. "V tako nevarnost se podajajo hom, ti pa vzameš to, ljalja gnoj na njivo, če naju mrcina kosm ga in najine kosti ran Pretržju kot se ratne po gmajni jeseni, te gal, bi rada vedela, se popolnoma zanes ima mirno roko, do zanesljivo tisto kres praviše v moški flin slo pa nazadnje res zna pa tudi stopiti, pri moči. Ti, ki si na kratkih nogah, se mogel kosati z zverjo ju poslala domov po si boš pa na kako kako drugo drevo p Tako so dražili Kranj Herblana, ki je bil b tako malo cenj nevar v katero gresta b lovca. Že je zinil, neka močnega m, sreči spomni, da je da iz Kranjce kuhinje praznega želodea, pozna roko dobre dinje. V takem sluč da bi se človek žen ril.

"Glej ga no, Herblan že tukaj," se tedaj po veži gospodarjev je prav, da si malo bova pa prej opravila bo napek, če voščiva bro jutro zgodaj, spana in za jutranje še prav pri volji."

"Ravno v tem se pravo majo moji račun," razlaga Herblan. "Ča na ženskega spola, zgodaj jutraj situ poštajna, kot je nav skem spolu."

"Vidiš ga, iblaj se znaša nad nami, brže tvoja doma silo lepo zmila, si ga dražijo Kranjca

"Si uganila! Nami mi kaj skuhala za livo pot, me je pa dala ter mi očitala, vsako stvar takoj bi bi pa nasekal nekaj ril kaj drugega za za tisto pa da mno maraj," so potolžili ca, "ko bova prila mrcino, te bo pa v di vse drugače ocen

"Eno figo me bo rečem, jo preveč pos drnja Herblan, ki je del za mizo, da bi se misli zaradi povoba manju.

France Bevk

Pravica do življenja

"lepo," je hitel vikar. "Kaj na vladu? Glej ga! Kaj niste govorili z glavarjem?" "Ni nas hotel sprejeti." "Aha! Ni vas hotel sprejeti. To je lahko dobro ali slabo znamenje. Ali nima čiste vesti, ali pa ve, kaj dela, in si misli: pišite me nekam... V tem primeru boste pošteno plačali. Vaše početje bo le udarec v vodo." "Toda vladu nas bo vendar poslušala," je vzkliknil Jernej. Gospod Valant je zopet sedel. Gledal je Jerneja, ki je kazal obupan obraz, kakor da se mu krhata odločnost in vera. Skoraj se mu je zasmilil. "Vlada vas bo najbrž poslušala," je rekel počasi, s poudarkom. "Vzela bo vaše pismo in si se kaj zapisala. Toda poslušala bo tudi glavarja Dornberga. In ne pretiravam, če rečem, da bo njega poslušala z obema ušesoma, vas pa le z enim. Ne da bi hotel plašiti, Jernej. To bi hotel, da bi ne imel preveč drznih upov. Potem bo tudi razočaranje manjše. Tako si boste laže ohranili mirno kri." Tehne, mirne, skoraj očetovske besede so porazno vplivale na Jerneja. "Vi mislite, da bo vse zaman?" "Tega nisem rekel. Ker delate mirno, preudarno, ni izključeno, da ne boste izbili kakor koli. Le tega ne morem verjeti. da bi bil grof dal take ukaze, ki bi jih ne mogel zagovarjati pred oblastjo... Pa prav jaz vam moram napisati pismo? Koliko jih je v Tolminu, ki so bolj vešč pisavi!" "Da. Pa jim ne zaupamo. Saj nečemo zastoj." "O tem mi pa ne govorite!" se je gospod Valant razhudil po svoji navadi. "Le za papir boš odrihl od vašega puntarskega davka." Vikar je vzel gospe pero in ga preskusil na nohtu. "Kaj naj napišem?" "Da ugovarjamo proti razglasu... Grof naj ga prekliče!" "Tudi novo mitnino?" "Tudi." "Aha, si bodo mislili, ako spoznamo mojo pisavo, Valant ima svoje prste vmes, vodo napeljuje na svoj mlin. Saj me še — na roge me nabodejo. Mar mi je! To je davka v denarju... Trebhanje novin," je naglo čelikal na papir. "Toliko zaradi tega, da česa ne pozabim. Vse bo treba še dobro premisliti in pretehtati, za ugovore najti pametne razloge. Pritožba zaradi neusmiljenega izterjevanja... Ha! To bo poper za grofa. Veš, moja pisava ni posebno lepa, če preveč se mi trese roka. Pa to ni glavno. Poglavitno je, da vse zavijem v lepe besede, v tisti napihnjene slog, ki je kakor njihove čipkaste ovratnike in bele lasulje. Cel koš plev, da najdeš pest zrnja. Najrajši bi povedal na kratko, krepko, po tolminsko... Kdo vse pojde v Gradec?" Jernej mu je povedal. "Ali znate nemški?" "Nekaj malega." "Toliko, da vas ne prodajo, kaj? Glavno je, da pride pismo v prave roke in da vas vidijo. Čez tri dni pridite po pisanje! Kaj pa, če ne boste nič opravili?" Jernej je skomizgnil z rameni. "O tem bomo potem sklepali." "Le ne prenačljajenosti! S kosami in cepci nič ne opravite proti mušketam. Odnesti bi krvave glave. Potem bi pa kot politički cucki hodili okrog in drug drugega dolžili." "Vsi enako bi bili krivi." "Ti boš meni pravil! Vsi bi le svoje voditelje dolžili nesreče, najbolj pa tebe." Jernej je odšel od vikarja z mešanimi občutki. Mož mu je z eno roko dajal upanja, a z drugo mu ga je jemal. Ni vedel, kaj naj si misli. (Dalje prihodnjič).

Na Fajtovem hribu po 22 letih

(Nadaljevanje)

Ta eksplozija jo razpoči, drugo napravimo sami." "Koliko robe ste nabrali danes?" "Pol kilograma železa, nekaj šrapnelskih kroglic, malo bakra, na drugo pa upamo." — "Dobro srečo, očka, varte si kožo in Bog vam pomagaj, da pridete še danes do debelega, močnega 'preseta'... Pa še rajši onega v hlevu..." "Bog daj in hvala za voščilo, kam pa kam vi drugi?" "Gremo na Fajti hrib... gledat, da bi ga kupili..." "Veste kaj? Še malo počakajte, pa vam ga damo celega za dve liri. Več ne bo vredni!" "Toda je tekla rdeča kri..." "Poslušaj, kaj je neki ta črta, ki gre gor po strani? Vidim, da je prekopana, spet zasuta in prerastla." "To? Aha! To je dovodnik, takrat smo jim rekli Laufgraben, ki se je zlivl v prvi strelni jarek. Po tem jarku je hodilo ubogo ljudstvo v to prekleto mesnico. Ga ni bilo naroda v monarhiji, čigar fantje in možje bi ne bili vzdihovali po tem le rovu. Tod so nosili v prednjo črto živež, strelivo, vodo, pošto, sploho, to je bila žila dovodnica za vse potrebne tega dela fronte, odvodnica pa za pobite in razbite žrtve. Ko pridemo na prostor, kjer sem jaz preživel 6 mesecev, vama bom to še bolj natančno opisal." "Tam le dol, glejta, tisti rtič, tam je šla fronta čez tisti kostanjev gozdič po vasi Špacapani in čez reko Vipavo in dalje in Vertobjo. Joj, kaj je bilo tukaj grmenja in ropotanja in peklenkega treskanja. Še zdaj se mi zdi, da čujem rjovenje množice ob nečloveškem klanju, ki se je tod vrtilo..." "Tod je šla avstrijska fronta, tam-le gor pri tisti rešilski pa nasprotna. Stopamo višje. Vse prekopano, vse prevrženo. Hoja je vedno težja. Zemlja čim dalje bolj izginja, pod vrhom doline med Fajtom in Debelim vrhom na prevalu hriba je že samo kamenje. Sam razpallen, režeč se apnence, stokrat prebrnjen, stokrat razbit, oster, da bi lahko rezal z njim. Poglejta ta črna znamenja po apnencu. To so udarci synčenk. Skoraj vsak kamen je zaznamovan, in sicer tako, da ne bo mogel dež nikdar sprati več teh svinčenih poljubov človeškega sovraštva. Kar ne moremo dalje. Predstavljamo si 14-mesečno trpljenje množic na tem prostoru v dežju v vročini, v lakoti, v mrazu, v ranah in v mrtvaškem hropenju. Povsod divje razmetan gruč, v njem večje udrte zadetkov težkih granat. Iz samega kamenja je zrastle rešilke, že kot pest debela. Visoko nad nami je vrh Fajtovega hriba, kjer je pred četrto ure zagrmelo. Ga obidem, ker naš cilj je njegov rtič proti Kostanjevici. Čez malo dolinico se dvigamo na levo: hrastičje, gabrovna, rešilke, robida, trnje porašča ta kraj neizmernega trpljenja. Med trenjem žapazimo nenadoma dva otroka, fantka in punčko, ki nas začudeno opazuje in se že ozirata kod bi ušla. "Sta sama?" "Ne, tud tata je to, kople tle gori." "Kaj pa iščeta?" — Namesto odgovora pobere fantič s tal vojaško posodico in nam pokaže v njej nekaj železa, svinčenk in granatnih drobcev. "Tukaj-le gor bo pa naš cilj. Še malo napora, pa bo! Dvigamo se po prevrnjenih pečinah, oprijemajoč se za gabrove veje, robida se nas prijemlje, krvavimo, padamo po pečevju, smilijo se nam čevlji, ker je kakor bi hodili po nožih. Kdor še ne pozna Krasa, naj pride sem... Med skalami koščki železa, kot spomin na vojno viro, stojim na vrhu rtiča. Pogled se mi odpira proti Lipi in dalje na vzhod proti Komnu, na jugu stoji Kostanjevica, še nižje Grmada in tam doli pa morje. Vseposvods skalovje, vojaški prepreki pasovi, rjaste konservne škatle, rumen smodnik, leseni ostanki razbitih bajonetov in pušk, tam zadaj pa kaverna ob kaverni. Pridita, smo na mestu. Našel sem dovodnik od Lipe sem, zdaj se lahko orientiram: Glejta, tukaj je prihajal v strelni jarek, tukaj spodaj mora biti kaverna, počakajta! Res razvali nekaj skal in pokaže se luknja vhoda v podzemsko krutino naših ubogih fantov! Naprej! Preskočimo nekaj skal in naš tovariš se ustavi, ginjen, zamišljen. S prstom kaže prostor za skalo: Tukaj je bil moj prostor... Tedaj je zazvonilo v Kostanjevici poldne. Onemeli smo se odkrili in smo molili glasno Angel Gospodov in potem še očenaš za vse tukaj padle... "Prijetelja! Kako lahko bi vidva tudi zame tukaj molila... Vsaj trikrat sem ušel smrti za las..." "Veš kaj? Nič! Sedaj se moramo najprej malo okrepčati! Boš pravil potem dalje. Daj sem nahrbtnik!" Na treh skalah smo si sedeli nasproti. Ržene s fovečnem rezan in kraski pršut nam je prišel presneto v korist. "Cugfirer" Režek... Tam za ono steňo je bil moj brlog. Naša kompanija je segala od vznožja tega rtiča do znožja glavnega vrha Fajtovega. Tu nasproti na sosednjem grebenu proti zapadu pa so bili... ja, prav tukaj spodaj, kjer sedaj sedimo, je bilo kritje ali kot smo tedaj rekli dekenga naših šaržev, med njimi je bil — oprostita, o mrtvih ni lepo govoriti z jezo, pa ta tukaj naj bo izjema! — med šarži je bil četovodja ali cugfirer Režek. (Dalje prihodnjič).

Top in topničar sta dokončala. — Ameriški vojak si ogleduje uničeni nemški top, katerega so uničili napredujoče ameriške armade. Top je bil postavljen v poziciji, da bi bil branil prehod po veliki cesti Autobahn, ki vodi v Nemčijo. Poleg topa pa leži mrtev nemški topničar.

DELO DOBIJO DELO DOBIJO

ŽENSKÉ IN MOŠKI

za

ČIŠČENJE URADOV

Dobra plača, starost ni omejena

Delovne ure za vašo udobnost

Zglasite se

AETNA WINDOW CLEANING CO.

1430 E. 27. St. (vogal Superior)

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE

ženske za hišno oskrbovanje

ZA POSLOPJA V MESTU

Poln čas, šest noči v tednu

Od 5:10 pop. do 1:40 zjutraj

stalno delo.

Zahteva se državljanstvo. Zglasite se v

Employment Office, 700 Prospect Ave. soba 901

od 8 zjutraj do 5 popoldne vsak dan

razen v nedeljo

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

MALI OGLASI

Za 2 družini

Proda se velika moderna hiša za 2 družini na Aspinwall Ave. v Collinwoodu. Spodaj je 6 sob, zgorej 5, dvojna garaža, blizu šole in cerkve sv. Jožefa. Pokličite IV 1645. (106)

Električna napeljava

Napeljuje smo električno žico za silo in razsvetljavo. Licenziran strokovnjak. Pokličite MU 1188. (126)

Gostilna naprodaj

Radi vpoklica k vojakom se mora prodati gostilna in posestvo. Ima licence D-1 in D-2; velika kvota za pivo in vino. Nahaja se v newburški naselbini. Za nadaljnja pojasnila pokličite AC 2471. (103)

Trgovski prostor

V najem se da trgovski prostor, kjer je bil prej lepotilni salon; jako dober promet okraj na 74. cesti in Donald Ave. Pokličite KE 3362. (106)

Plačajte

račune za plin, elektriko in telefon pri nas. Money Order postrežba od \$1.00 do \$10.00.

Mihaljevič Bros.

6424 St. Clair Ave.

(2. & 8. each month)

Kadar potrebujete

zavarovalnino

proti ognju, viharju, za avtomobile, šipe itd. se lahko in zanesljivo obrnete na

L. Petrich — IV 1874

19001 KILDEER AVE.

Težaki

za tovarniško delo

Plača od ure in

overtime

Stalna zaposlitev

Pipe Machinery Co.

930 E. 70. St.

(103)

Ženske za čiščenje

Lahko delo

Podnevi ali ponoči

Plača od ure in

overtime

Stalno delo

Pipe Machinery Co.

930 E. 70. St.

(103)

MALI OGLASI

Cottage naprodaj

Proda se cottage na E. 331. St. Lot 50x150, mestna voda; proda se poceni zaradi bolezni. Poizve se na 7510 St. Clair Ave. (103)

Hiša za 2 družini

Na 10518 Elk Ave. severno od St. Clair Ave. je naprodaj hiša za 2 družini, 5 in 5 sob, moderna, fire place in china cabinets, pod iz trdega lesa, spodaj in zgorej, klet pod vso hišo. Se mora prodati za ureditev zapuščine. Zelo dober kup za \$7,500.

Mihaljevič Bros. Co.

6424 St. Clair Ave.

Henderson 6152

(Apr. 28, May 2)

MALZ ELECTRIC SERVICE

6902 St. Clair Ave.

KOMPLETNA POSTREŽBA

V NAŠI TOVARNI NA PRAL-

NIKH, ČISTILCIH IN RA-

DIJSKIH APARATIH.

Mi imamo izvežbane mehanike. Vse delo garantirano.

Pokličite najprej nas.

Odprto od 11 zjutraj do 11 zvečer

EN 4808

HE 0575

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLESKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena

in stane samo:

\$ 2.00

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave.

Cleveland, O.

M. Jacoby - R. Leigh:

POROČNIK INDIJSKE BRIGADE

ROMAN

Neprenehoma so ji vrela na ustnice nova vprašanja, ki jih ni hotelo biti konec.

Mož je zdaj mislil, da je udarila njegova ura. Hotel je smukniti do okrepčevalnice, da bi se malo osvežil, toda lady Warrentonova je imela oster pogled.

"Dragi Benny, saj veš, da ti je zdravnik prepovedal piti. Vzemij rajši kroglico!"

Sir Benjamin je krčevito stisnil ustnice in obupano pogledal Campbella, ki se ni mogel ubraniti smeha.

"Dragi Campbell, nikar se vnovič ne poročite!"

Lady Warrentonova mu je nato karajoče rekla:

"Benny, vzemi rajši svoje kroglice!"

In pomolila mu jih je.

"Saj veš, da jih moraš vzeti, preden greš spat!"

"Toda, saj zdaj še ne grem spat!" se je branil Warrenton.

"Čas je za spanje! Ura je deset, in zato moraš vzeti kroglico!"

Sir Benjamin se je še bolj nakremžil, potem pa je vzel od žene kroglico in jo hrabro pogoltnil.

"Vse moje življenje je sestavljeno iz samih grenkih kroglic!"

"Benny!"

"A zdaj moram oditi. Moram popiti kozarec vode ... po takem zdravlilu!"

In preden mu je žena mogla preprečiti, je že izginil.

"Kakor otrok je!" je dejala lady Warrentonova polkovniku Campbellu. "Vedno se bojim, da ne bi naredil kaj nepremišljenega!"

In lady je pustila svojo zretev, polkovnika, ter odhitela v okrepčevalnico za možem, da bi mu preprečila piti in mu našla

mesto alkohola ponudila — kroglice ...

Gostje so še vedno postajali v večjih in manjših skupinah ter se pogovarjali. Vsi so pričakovali prihoda Surat-kan, ker se je ples mogel šele potem začeti.

Geoffrey je med tem časom poiskal Elizabeto. Ko jo je dobil, sta se umaknili od skupine njenih znancev, kjer je bila prej.

"Tako si lepa!"

Dekle se je samo smehljalo. Vedela je, da ne bo več dolgo mogla prenašati varanja. Ali Perry ali ona ... nekdo mu bo mogel povedati vse ...

"Oprosti mi, Elizabeta, da sem te dopoldne vznemiril s svojimi besedami. Bil sem tako razburjen, da nisem nič vedel, kaj govorim."

"Ti moraš oprostiti meni, Geoffrey, ker sem bila tako nezno ... Toda."

Ta trenutek je zagledala Perryja, ki je stal na pragu druge dvorane in ju gledal.

"Morava se nekaj pogovoriti, Geoffrey ... Moram ti nekaj povedati ..."

"Kaj ti je, Elizabeta?"

"Geoffrey ..."

Ta trenutek je zadonela trobenta. To je bilo znamenje, da prihaja Surat-kan s svojim spremstvom.

Guverner in še nekaj častnikov je odhitelo proti glavnemu vhodu.

Tudi Geoffrey je moral tja. Obrnil se je po dvorani. Ko je zagledal brata, mu je pomahnil z roko.

Perry je pohitel k njima.

"Perry, bodi kavalir do te gospodične! Nadomeščaj me dostojno!" se je pošalil in odšel od skupine, ki je morala pozdraviti visokega gosta.

Majordom je zdaj v največji tišini naznanjal:

"Njegova visokost Surat-kan, emir suristanski ...!"

"Grof Igor Volonov ..."

"Njegova ekscelencija vezir suristanski ..."

"Nabob Dragulski ..."

Drugi imen niso mogli več slišati, ker je godba ta čas zaigrala fanfaro.

Elizabeta in Perry sta za trenutek ostala sama.

"Ti moraš še nocoj govoriti z njim: jaz se ne morem več pretvarjati!" mu je zašepetala Elizabeta.

"Pomiri se, draga, nocoj se bo vse uredilo!"

Zdaj se je pokazal Surat-kan s svojim spremstvom. Maharadža je nosil belo svileno haljo in zelen zametast plašč. Vsa njegova obleka je bila bogato vezena, okrašena z zlatom in z dragulji. Za pasom je nosil handžar, čigar ročaj je bil posut z velikimi rubini.

Poleg njega je stal ruski grof Igor Volonov, ki je že nekaj dni prebival v Suratovi prestolnici, kakor je vedela poročati angleškega tajna poročevalskega služba.

Grof je bil zastaven, starejši človek s sivimi brkami, a še precej črnih las.

Za kanom in za grofom je prihajalo Suratovo spremstvo.

Oče in hči.

Surat-kan je dejal z ljubeznivim smehljajem:

"Prišel sem vam svojega novega gosta, grofa Igorja Volonova."

Grof Volonov se je priklonil. "V posebno čast si štejem, gospod grof," je dejal sir Charles Macefield.

Medtem ko je godba začela prvi ples, se je maharadža

razgovarjal.

Čuden je bil ta indijski gentleman z zagonetnim, a vedno ljubeznivim nasmeškom, ki mu je neprenehoma igral na ustnicah.

"Ta Surat-kan je res zelo očarljiv gospod!" je dejala neka dama.

"Če bi vedel, kaj Surat-kan ta trenutek misli!" je pripomnil Warrenton Campbellu, ki ga je prišel iskat v okrepčevalnico.

"Čudi se svoji lastni prevejanosti!" je odvrnil polkovnik. "Kako to mislite?" se je začudil sir Benjamin.

"Saj je nalašč pripeljal s seboj svojega gosta, grofa Igorja Volonova, da bi nas malo prestrašil. Hoče se postavljati s svojo najnovejšo ljubeznijo ..."

"A jaz ne vidim poleg njega nobene dame," se je delal nevrednega sir Benjamin.

"Njegova najnovejša ljubezen je ... Rusija."

"Pustite take uganke! To ni nič zame ... ta vaša modra diplomacija ... in to politično ugibanje ...! Rad bi vedel, kaj prav za prav namerava, da se spoprimeva, kakor se spodobi vojakom."

"Tega, kar namerava on, ni nikdar moči povedati naprej. Upam pa, da bo kmalu utešil vašo radovednost. Zdaj se, kakor sem že dejal, postavlja s tem Rusom in nas hoče malo preplašiti. Upa, da mu bo naša vlada vendarle nakazala let-

no rento, katero je dobival njegov oče, ko bomo obveščeni o nevarnosti, da utegne odpasti od nas in gre v sovražni tabor ... k Rusom. Saj veste, da stoji Rusija tik pred vojno s Turčijo in da bo v tem primeru začela vojno tudi Francija in mi kot njeni zavezniki. Surat-kan pa zdaj čaka, da bo videl, kdo bo dal več ..."

"To se imenuje politika, kaj ne?" je rekel ogorčeno Warrenton.

"Indijska politika!" ga je popravil Campbell.

"Imel sem o Suratovi boljše mišljenje. Mislim, da je predvsem vojak. Toda po vaših besedah se mi zdi ..."

Campbell ni mogel slišati, kaj je povedal sir Benjamin, ker je godba zaigrala nov ples in pari so odhiteli v veliko dvorano.

Guverner je med tem bil neprenehoma v družbi Surat-kan in grofa Volonova. Kan je pri tej stvari očitno užival, saj je vedel, da je ta položaj siru Macefeldu zelo neprijeten, če-

prav guverner tega ni niti z najmanjšim gibom pokazal. Macefield je bil do svojih gostov prijazen gostitelj in nič več. Kan je kak trenutek celo mislil, da morda sir Macefield ne ve nič o neuspelih razgovorih sira Harcourta. Toda to misel je hitro spremenil, saj je Harcourt guvernerja vendar lahko obvestil o navodilih, ki jih je za to potovanje dobil v Londonu! Kan je zato sklenil, da se bo z guvernerjem malo poigral in preskusil, kako močno žive ima. Odločil se je, da bo razgovor speljal na ta predmet takoj, ko se mu bo ponudila prilika.

Po razgovoru je sir Charles Macefield odpeljal maharadža v mali salon, da bi tam z njim z nabobom Dargulskim, z grofom Volonovim, njegovim adjutantom in z Geoffreyem Vickersom popil kozarec šampanjca.

"Visokost, zelo mi je drago, da ste nas počastili s svojim obiskom. Hvaležen sem vam, da ste zaradi naše male zabave pu-

stili težke državniške posle ... Surat-kan je odvrnil s svojim ljubeznivim nasmeškom: "Sire, odkar mi je vaša močna vlada odtegnila svojo letno rento, je računovodstvo v mojem finančnem ministertvu dosti preprostejše. To pa veste, da prav finančni posli prizadevajo vsaki državi največ skrbi in dajejo največ dela. Zato imam zdaj več časa kakor pa prej ..."

Sir Macefield ni odgovoril na to precej surovo povedano izjavo, temveč se je samo prisrčno nasmejal. Vsaj prizadeval si je, da bi bil njegov nasmehek čim priskrnejši.

Potem je prijel maharadža za roko:

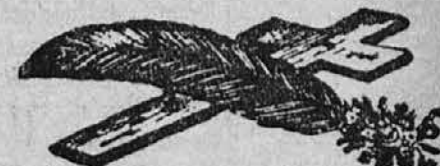
"Pojdite z mano, predstavil vas bom se maharadži in damam."

Lady Warrentonova je našla moža, ki se je pogovarjal s polkovnikom Campbellom. Sir Benjamin si je prizadeval, da bi se poplačal za čas, bo moral prebiti v družbi žene ob kroglicah, in naško natakati in pil zarezek za kozarekom.

Ko je lady Warrentonova gledala svojega moža, knila:

"Za Boga, Benny, saj zastrupil! Ne razumeš polkovnik, kako močno mojemu možu, da toli-

(Dalje prihodnjič)

NAZNANILO IN ZAHVALA

S potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je nemila smrt uprabila iz sredine našega nadevše ljubljenelega soproga, očeta starega očeta

Frank Pangeršič

ki je po kratki bolezni spreviden s svetimi zakladi za vedno zatisnil svoje trudne oči dne 3. aprila 1945 v starosti 81 let. Doma je bil iz Zaloga, Devica Marija v Polju.

K večnem počitku smo ga položili dne 6. aprila 1945 po cerkvenih obredih v cerkvi sv. Vida ter na Calvary pokopališče. Lepo hvalo naj sprejme Rev. Francis Baraga za molitve ob krsti in za cerkvene pogrebne obrede.

Tem potom se prav lepo zahvaljujemo vsem, ki so nas prišli tolažiti v času naše bridkosti. Dalje želimo iskreno zahvaliti za krasne vence in cvetice, ki ste jih poslali pokojnemu v pozdrav ter vsem, ki ste darovali za sv. maše, za darove v gotovini in brezplačne automobile.

Prav lepo zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so šli pokojnega pokopiti, ko je ležal na mrtvaškem odru, se udeležili sv. maše in ga spremili do groba. Ravno tako naj sprejmejo lepo zahvalo nasliči, ki ste, in pogrebni zavod Zakrajšek Funeral Home, vso prijazno postrežbo in za lepo urejen pogreb.

Ti, dragi in nikdar pozabljeni ljubi soprog, in stari oče, odšel si od nas v zasluženi počitek. Vaj v miru božjem in lahka naj Ti bo ameriška zemlja. Mi se Te bomo vedno spominjali v molitvi in ljubeznijo v naših srcih dokler se ne snidemo v kraju večnega mira.

Zalujoči ostali:

FRANCES PANGERŠIČ, soproga,
FRANCES BRESKVAR hči,
FRANK zel,
FRANCES, ANNA in MARY vnukinje,
BEVERLY ANN pravnukinja.

Cleveland, O. 2. maja 1945.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim srcem naznanjamo žalostno vest vsem rodnikom, prijateljem in znancem, da je kruta smrt trgala iz naše srede našega preljubljenega očeta in rega očeta

MATIJA KOLAR

ki je za vedno zatisnil svoje blage oči dne 25. aprila 1945. Po opravljenih cerkvenih obredih v cerkvi sv. Vojka da smo ga dne 28. marca izročili materi zemlji v počitek na Calvary pokopališče. Pokojni oče je bil rojen leta 1862 v Raketu pri Cerknici.

Našo iskreno zahvalo izrekamo Rt. Rev. Mgr. Ponikvarju za opravljene cerkvene obrede; dalje najlepša hvala vsem, ki so krsto dragoga očeta okrasili s svojimi venci in cvetjem, vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za pokoj duše, ter vsem, ki so prišli pokropiti. Posebno zahvalo izrekamo Mr. Zakrajšku in družini, ki so prišli na pogreb in v zavodu Jos. Žele in Sinovi za izvrstno urejen pogreb.

Dragi oče! Odšel si v večnost, odkoder ni več niti niti. Bil si nam dober in skrben oče, in spominjamo Tvoje dobro srce bomo ohranili dokler tudi mi ne bomo demo za Teboj. Počivaj v miru v hladni ameriški zemlji.

Zalujoči ostali:

Mrs. Mary Tich, Mrs. Anna Schmitz, in Mrs. Enny Zakrajšek, hčere;
Matt, Louis in Cpl. Laddie, na Pacifiku, sinovi;
7 vnukov, vključno Cpl. Mathew Molk, v Franciji;
Valentin Tich, W. Schmitz in Andrew Zakrajšek, vnuki.
Cleveland, Ohio, dne 30. aprila, 1945.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 E. 61st St.
HE 2730.

ČE STE BOLNI

Ako trpite na nerednosti v želodcu, jetrih, ledicah, vranici, revmi, visokem pritisku krvi, ali zastareli poškodbi, pridite k meni, da vidim, kaj morem storiti za vas. Imel sem velik uspeh v 25 letih v takih slučajih. Jaz se poslužujem stare evropske in najnovejše metoda bolnišnice pri zdravljenju.

Pridite do doktorja, ki razume vaš materin jezik in vam lahko razloži na razumljiv način.

DR. PAUL W. WELSH

HYDROPATHIC CLINIC

(specialist v starih boleznih)

Uradne ure:

10 zj. do 4:30 pop., razen v sredo
423 Citizens Bldg.
850 Euclid Ave.
Telefon: MAin 6016.
(Wed. — x)

DELA VCE POTREBUJEMO VISOKE MEZDE!

Sohio 100-Octane Refinerija, 3083 Broadway,
mora imeti več mož, da nadalje producira
več gazolina za vojno!

★ **NAJVEČJA ZAČETNA MEZDA V**
Clevelandu za delavce.

★ **Predznanje ni potrebno.**

★ **Izobrazba se ne zahteva.**

Zglasite se zdaj
pri Mr. Hilton
Standard Oil
Co. Refinery

3083
BROADWAY,
CLEVELAND

Pomagajte producirati nujno potreben gazolin za vojno za našo bojno silo ... pomagajte vzdržati zavezniška letala nad sovražnimi tarčami z 100-octane gazolinom.

Služite največjo začetno plačo v Clevelandu! Dosti prilike za nadurno delo!

Ne odlašajte — delo VAS čaka danes!